

Jak napisać bajkę logopedyczną - wskazówki

Magdalena Paszkiewicz

Teksty bajek logopedycznych powinny łączyć w sobie w/w funkcje tj.

- kształtować językową wyobraźnię dziecięcą,
- usprawniać funkcje nadawcze mowy,
- budować *język emocjonalny* dziecka,
- poszerzać pojęcia językowe dziecka,
- być źródłem inspiracji literackich,
- uwzględniać poziom rozwoju mowy i języka dziecka,**
- uwzględniać występowanie wad mowy u danego dziecka.**

Bajka logopedyczna:

- w przypadku dzieci słabo mówiących będzie **rodzajem zabawy fabularnej**, którą cechuje brak rekwizytów i oszczędne operowanie słowem. Głos służy głównie do wydawania dźwięków naśladowczych.
 - naśladowanie zachowania zwierząt(kotek, zły pies, wąż, lew),
 - naśladowanie zjawisk przyrody (burza, drzewo, trzęsienie ziemi),
 - naśladowanie urządzenia (zegar, samochód, automat),
 - odtwarzanie zachowań ludzi(muzycy w orkiestrze, spóźnię się, jestem chory),
 - naśladowanie charakterystycznych postaci (Indianie i kowboje),
 - naśladowanie czynności (rozmowa przez telefon, kłótnia, głośne jedzenie).

- **Bajka logopedyczna** podobnie jak wiersz może stać się **małym, zamkniętym spektaklem**.
- Pisząc bajkę logopedyczną musimy przemyśleć jej założenia interpretacyjne tj.
 - frazowanie** (fragmenty wypowiedziane między kolejnymi wdechami muszą stanowić logicznie lub emocjonalnie uzasadnioną całość; **patrz: pauza ,akcent logiczny**),
 - melodię zdania:**
 - kadencja (wyraźny spadek intonacji),*
 - antykadencja (wyraźny wzrost intonacji),*
 - progrediencja (brak zmian, zawieszenie głosu),*

ton wypowiedzi (*modulacja głosu uwypuklająca:*

-emocje np. tj. zdziwienie, smutek, zazdrość

-sposoby mówienia np. tj. łagodnie, surowo, lodowato),

-pułapki dykcyjne.

I. Podział bajek logopedycznych:

-prozą

- opowieści z dialogiem
- opowieści bez dialogu

-rymowane

-z inscenizacją (np.logopedyczne etudy teatralne)

II. Podział bajek logopedycznych:

1.Usprawniające kinestezję artykulacyjną

-na określ. funkcje narządów mowy
(np. pionizowanie/poziomowanie języka,
spłaszczanie i zaokrąglanie warg),

-na utrwalanie sekwencji ruchów,

cd.

2.Rozwijanie umiejętności artykulacyjnych

- z onomatopejami, wyrazami dźwiękonaśladowczymi,
- z nagromadzeniem samogłosek,
- z różnicowaniem głosek w opozycjach, pod wzgl.
 - dźwięczności
 - sposobu artykulacji
 - miejsca artykulacji

cd.

3.Rozwijanie zasobu pojęć językowych

- pojęć podstawowych (np. kolory, wielkości, czynności)
- wyrażeń bliskoznacznych
- wyrażeń przeciwstawnych
- frazeologizmów

Zasady obowiązujące przy tworzeniu bajek:

- stopniowego dochodzenia do celu
- dostosowania stopnia trudności i rodzaju ćwiczeń do możliwości dzieci w grupie
- indywidualizacji poleceń
- demonstracji określ. ruchów przez czytającego
- prezentacji(artykulacji: odgłosów, sylab, wyrazów)
- utrwalanie ćwiczonych umiejętności poprzez sekwencyjność

- motyw

np. drogi(wędrowki), przyjaźni, walki dobra ze złem,

- postać, postacie

np. rycerz, czarownica, "czerwone autko"-ożywiony przedmiot,

- atrybut(y)

np. miecz, pojazd, "czapka niewidka", zwierzę-przyjaciel, różdżka, lampa, stoliczek,

Konstrukcja bajki

wstęp 1,2 zdania-

(Dawno, dawno temu...., Za górami, za lasami...)

zawiązanie akcji 2,3 zdania- opis, przedstawienie bohatera/-ów, budowanie atmosfery bajki,

(W ciemnym lesie mieszkała..., Wokół domu rosły pachnące krzaki róż...)

rozwińnięcie akcji 5,6 zdań- rozwinięcie motywu, zwrot akcji, punkt kulminacyjny

(Aż tu nagle..., nie spostrzegł się, gdy...)

zakończenie 2,3 zdania- rozwiązanie akcji, morał

(Szczęśliwie dotarli.., Gdy obudził się....., Pomyślał, że..Zatęskniła do...I od tej pory pamiętała, że.....)

We wstępie i zakończeniu nie wplatamy dialogu!